

تبیین پرخاشگری براساس راهبردهای مثبت و منفی تنظیم شناختی هیجان در دختران نوجوان

Explaining aggression based on positive and negative strategies of cognitive emotion regulation in adolescent girls

Somayeh Kamali Igoli(Corresponding author)

Ph.D. in Educationl Psychology, Departement of Psychology, Roodehen Branch, Islamic Azad University, Roodehen, Iran. Email: Kamali.t.2000@gmail.com

Khadijeh Abolmaali Alhosseini

Departement of Psychology, Roodehen Branch, Islamic Azad University, Roodehen, Iran

Abstract

Aim: The purpose of this study was to determine the fit of the conceptual model of research in predicting aggression based on positive and negative strategies of emotional cognitive regulation. **Method:** Research method was descriptive-correlational and statistic population consisted of all the second course high school girl student in Tehran city in 2015 with the quantity of 37389 that among them through clustered multistage sampling from North, South, East, West and center of Tehran, five high school and finally 500 people were selected and completed cognitive emotion regulation by Garnefski, Kraaij & Spinhoven (2001) and aggression by Abolmaali (2011) questionnaires. After removing 3 outliers subject, data were analyzed using structural equation modeling. **Results:** The results of this study showed a positive correlation between negative strategies of cognitive emotion and aggression ($P<0.01, \beta=0.419$), and negative correlation between positive strategies of cognitive emotion and aggressive cognitive adjustment strategies ($P<0.01, \beta=-0.207$). **Conclusion:** Because individuals with negative strategies of cognitive emotion tend to be more aggressive; therefore, because individuals, especially adolescents, can adopt positive emotional cognitive regulation strategies, it is suggested that clinicians and educators focus on teaching positive emotional cognitive regulation strategies.

Keywords: aggression, negative cognitive emotion regulation, positive cognitive emotion regulation.

سمیه کمالی ایگلی (نویسنده مسئول)

دکتری روانشناسی تربیتی، واحد رودهن، دانشگاه آزاد اسلامی، رودهن، ایران
Email: Kamali.t.2000@gmail.com

خدیجه ابوالمعالی الحسینی

دانشیار گروه روانشناسی، واحد رودهن، دانشگاه آزاد اسلامی، رودهن، ایران

چکیده

هدف: هدف پژوهش حاضر تعیین برازش الگوی مفهومی پژوهش در پیش‌بینی پرخاشگری براساس راهبردهای مثبت و منفی تنظیم شناختی هیجان بود. روش: روش پژوهش هیبتگی و جامعه آماری شامل تمام دانش آموزان دختر دوره متوسطه دوم تهران به تعداد ۳۷۳۸۹ نفر در سال ۱۳۹۴ بود. از میان آنها به شیوه تصادفی خوشبای از شمال، جنوب، شرق، غرب و مرکز، پنج دیبرستان و از هر دیبرستان دو کلاس و در نهایت ۵۰۰ نفر انتخاب شدند و پرسنل نامه تنظیم شناختی هیجان گارنفسکی، کراای و اسپینهاؤن (۲۰۰۱)، پرخاشگری ابوالمعالی (۱۳۹۱) را تکمیل کردند. پس از حذف داده‌های پرت ۳ آزمودنی، داده‌های ۴۹۷ را استفاده از روش الگویابی معادلات ساختاری تحلیل شد. یافته‌ها: یافته‌ها را با استفاده از روش الگویابی معادلات ساختاری تحلیل کردند و پرخاشگری شناختی هیجان و پرخاشگری را مثبت بین راهبرهای منفی تنظیم شناختی هیجان و پرخاشگری ($P<0.01$) و رابطه منفی راهبرهای مثبت تنظیم شناختی هیجان و پرخاشگری ($P<0.01$) و رابطه منفی راهبرهای مثبت تنظیم شناختی هیجان و پرخاشگری ($P<0.01$) را نشان داد. نتیجه گیری: از آن‌جاکه افراد با راهبردهای منفی تنظیم هیجان از پرخاشگری بیشتری استفاده می‌کنند؛ بنابراین برای این‌که افراد به ویژه نوجوانان بتوانند راهبردهای مثبت تنظیم شناختی هیجان را اتخاذ کنند، پیشنهاد می‌شود بالینگرهای و مربیان بر آموزش راهبردهای مثبت تنظیم شناختی هیجان تمرکز کنند.

کلیدواژه‌ها: تنظیم شناختی هیجان مثبت، تنظیم شناختی هیجان منفی، پرخاشگری.

مقدمه

از آنجاکه نوجوانان از لحاظ تغییرات هورمونی و بلوغ در دوره ای فعال به سرمی برنده و با توجه به ویژگیهای اجتماعی و فرهنگی این دوره، افرادی که دارای تحمل آشفته‌گی پایین هستند، اولاهیجانات را غیرقابل تحمل می‌دانند و نمی‌توانند به آشفته‌گی و پریشانی شان رسیدگی نمایند، درنتیجه دچار خشم و پرخاشگری می‌شوند. بنابراین به نظر می‌رسد تحمل پایین افراد، آنها را مجبور برای یافتن راهی فوری برای خلاصی از هیجانات می‌کند، درنتیجه به خشم و پرخاشگری متول می‌شوند؛ عبداللهی و حسینی المدنی، ۱۳۹۵). از آنجایی که دوره نوجوانی، دوره عبور از کودکی به بزرگسالی و تحول در عواطف و احساسات است استرس و اضطراب، افسردگی و پرخاشگری در نوجوانان دیده می‌شود (ایونز^۱ و همکاران، ۲۰۱۶). با وجود کاهش نرخ پرخاشگری در دو دهه گذشته در میان جوانان، این مسئله همچنان به عنوان یک مسئله قابل توجه سلامت عمومی باقی مانده است. درگیری در خشونت یکی از عوامل اصلی از دست دادن زندگی و پتانسیلهای جوانانی در جوانان ۱۰ تا ۲۴ ساله است. این مسئله به دلیل اینکه کاملاً قابل پیشگیری است بسیار آزاردهنده است. خشونت بین فردی نیز اکنون یکی از دلایل مرگ افراد ۱۵ تا ۴۴ سال با میانگین سنی ۱۳ سال و پریشانی جسمانی و هیجانی برای عموم مردم است (دوک و بورووسکی^۲، ۲۰۱۵).

پرخاشگری پدیده‌ای است که با اشکال مختلف و با دامنه‌ای از اعمال نسبتاً خفیف (مثل داد زدن بر سردیگران یا هل دادن آنها) تا اعمال جدی تر (مثل ضربه زدن، لگد زدن یا مشت کوبیدن) و رفتارهای شدیدتر (از قبیل چاقوکشی، تیراندازی یا کشتن) همراه است (آلن و آندرسون^۳، ۲۰۱۷). از سویی دیگر پرخاشگری تابعی از مشکلات تنظیم هیجانی است. تنظیم شناختی هیجان به عنوان راهبردهای شناختی برای پاسخ به رویدادهای تنبیدگی زا و مدیریت اطلاعات برانگیزاننده تعریف شده است و بخشی از مقابله شناختی محسوب می‌گردد (ایزد پناه و همکاران^۴، ۲۰۱۶). از این رو توانایی تنظیم هیجانی به توانایی فهم هیجان‌ها، تعديل تجربه و ابراز هیجان‌ها که قدرت سازگاری اجتماعی رفتارهای مثبت که تعامل مناسب و به دور از تنش را افزایش می‌دهد اشاره دارد (شاو، استرینگارینس، نایج و لاینلوفت^۵، ۲۰۱۶). رامرو و آلونسا^۶ (۲۰۱۷) در پژوهش خود نشان دادندکه، صفاتی مانند فقدان عاطفه مثبت، با اختلال‌های برون ریزی شده از جمله مشکلات سلوک، تکانشگری، پرخاشگری بویژه پرخاشگری فعال همبسته‌اند. همچنین تنظیم شناختی هیجان به ویژه راهبرد مثبت باز ارزیابی شناختی هیجانات باعث کاهش احساسات منفی و افزایش احساسات مثبت و رفتار سازگارانه می‌شود (شاو و همکاران، ۲۰۱۶). از سویی نقایصی درمهارت‌های تنظیم شناختی هیجان به عنوان یک ریسک فاکتور در شروع و نگهداشت مشکلات متنوع سلامت روانی و رفتاری از جمله اختلال اضطراب و افسردگی و پرخاشگری پذیرفته شده است (برکینگ و شوارتز^۷، ۲۰۱۳). فراتحلیل‌های انجام شده

¹ Evans

². Duke & Borowsky

³ Allen,&Anderson

⁴ Izadpanah

⁵ Shaw, Stringaris,Nigg,& Leibenluft

⁶ Romero,Alonso

⁷ Berking&Schwarz

نشان دادنکه تنظیم هیجان عامل مهمی در بهبود ارتقای سلامت روان و بهزیستی نوجوانان دارد (کمپاس و همکاران^۱، ۲۰۱۷) و دشواری در تنظیم هیجان عامل کلیدی درآسیب‌شناسی روانی محسوب می‌شود (شاfer و همکاران^۲، ۲۰۱۷). (بختیاری، تاشکه، بازانی و محمدی، ۱۳۹۶) در پژوهش خود نشان دادن تنظیم هیجان غیر انطباقی با رفتارهای پرخاشگرانه در ارتباطند و رفتارهای پرخاشگرانه خود ناشی از استرس زیاد و فقدان کنترل است. همچنین افرادیکه بطور کارآمدی قادر به کنترل هیجانات خویش هستند رفتارهای مخبری از جمله پرخاشگری کمترنشان می‌دهند. (اسدی مجره و اکبری، ۱۳۹۷) در پژوهش خود نشان دادنکه، بد تنظیمی هیجان بیشترین تاثیر را در تبیین پرخاشگری داشته است بطوری که باعث ضعف روابط بین فردی شده، و به بد کارکردی اجتماعی و مشکلات سلامت روان از جمله پرخاشگری می‌انجامد. پژوهش آزمایشی دنسون، پدرسون، فریز، هام، و رابرتس^۳ (۲۰۱۱) تحت عنوان «درک پرخاشگری تکانشگرانه: نشخوار خشم و کاهش خودکنترلی مکانیزم‌های زیربنایی رابطه برانگیختگی - پرخاشگری» با هدف بررسی این که آیا کاهش فرآیندهای خود تنظیمی در طول نشخوار فکری به دلیل تضعیف توانایی کنترل تمایلات پرخاشگرانه احتمال و شدت رفتار پرخاشگرانه را افزایش می‌دهد، نشان دادند که در پی برانگیختگی خشم، نشخوار فکری باعث کاهش خودکنترلی و متعاقباً افزایش پرخاشگری بود. ویلکاووسکی و راینسون^۴ (۲۰۱۰) در پژوهشی تحت عنوان «آناتومی خشم: مدل شناختی منسجم صفت خشم و پرخاشگری واکنشی» تأثیر نشخوار فکری بر خشم و رفتارهای پرخاشگرانه را در مدل منسجم شناختی خشم صفت و پرخاشگری واکنشی شرح دادند. این مدل پیشنهاد می‌کند که افراد با صفت خشم با سه فرآیند شناختی مشخص می‌شوند که باعث تشدید خشم و پرخاشگری واکنشی می‌شود. ۱) این افراد شرایط و موقعیت‌ها را مغرضانه تفسیر می‌کنند، ۲) به احتمال بیشتری درگیر توجه نشخواری می‌شوند که این تفاسیر مغرضانه را تقویت می‌کند، و ۳) در به کارگیری کنترل مؤثر برای کاهش خشم و پرخاشگری واکنشی ناکام‌اند. دوناهیو، گرانسن، مک لوره، و وان مال^۵ (۲۰۱۴) در تحقیقی بیان داشتنکه، خود کنترلی هیجانی پایین یکی از دلایل عمدۀ بروز انواع رفتارهای پرخاشگرانه ازسوی افراد است و خود کنترلی هیجانی پایین به طور کامل و معناداری رابطه بین هیجانات منفی و پرخاشگری فیزیکی را میانجیگری می‌کند. تنظیم هیجانی پایین به معنای استفاده از راهبردهای ناسازگارانه است که فرد به هنگام تجربه هیجانی و پاسخ به حالات هیجانی از خود نشان می‌دهد و به لحاظ تجربی ثابت شده است که با انواع پرخاشگری رابطه دارد. گویدباج، بری، هانسن و میکولاژیک^۶ (۲۰۱۰) در پژوهش خود نشان دادند که راهبردهای منفی تنظیم شناختی هیجان همچون فرو نشانی، اجتناب و نشخوار فکری، سهم معنی‌داری در پیش‌بینی سطوح پایین هیجان و احساسات مثبت مانند شادکامی و سلامت ذهنی دارند. بووی^۷ (۲۰۱۰) در پژوهشی با عنوان درک تفاوت‌های جنسیتی در مسیر انحرافات اجتماعی: پرخاشگری رابطه‌ای و تنظیم هیجان، به مطالعه رابطه بین تنظیم هیجان در دوران کودکی و پرخاشگری آشکار و رفتارهای منحرف نوجوانان

¹ Compas² Schafer³ Denson, Pedersen, Friese, Hahm& Roberts⁴ Wilkowski& Robinson⁵ Donahue,Goranson,Muclure,&Male⁶ Quoidbach, Berry, Hansenne&Mikolajczak⁷ Bowie

پرداختند. در نهایت یافته‌ها نشان دادند که، در دختران هر چقدر تنظیم هیجان کمتر باشد، پرخاشگری رابطه‌ای بعدی آن‌ها بیشتر بود. هم‌چنین هر چقدر مهارت‌های اجتماعی کمتر باشد همواره پرخاشگری رابطه‌ای و انحراف اجتماعی بیشتر هستند. آذربایان، فرخ زادیان و متقی^۱ (۲۰۱۶) در پژوهشی تحت عنوان «بررسی رابطه بین تنظیم شناختی هیجان و پرخاشگری در دانشآموزان دختر پایه اول دبیرستان رضوان شهر» با هدف بررسی رابطه تنظیم شناختی هیجان و پرخاشگری در دانشآموزان نشان دادند رابطه مثبت بین تنظیم شناختی هیجان و پرخاشگری وجود دارد. (حمیدی، آسوده نالکیاشری، واسفندیاری مهندی، ۱۳۹۶) در پژوهش خود نشان دادندکه بین تنظیم شناختی هیجان منفی و پرخاشگری رابطه مثبت و تنظیم شناختی هیجان منفی و پرخاشگری رابطه منفی وجود دارد. در پژوهش دیگری نشان داده شد که، راهبردهای تنظیم شناختی منفی بطورمثبت و راهبردهای مثبت تنظیم شناختی هیجان بطورمنفی پرخاشگری را پیش بینی می‌کنند(رحیمی، ۱۳۹۴).

از آنجایی که نوجوانی دوره‌ای است که نوجوان باید انواع مختلفی از مهارت‌های تنظیم هیجان و مهارت‌های اجتماعی در رفتار هنجارمند افراد در ارتباطات اجتماعی، به خصوص در موقع چالش برانگیز، برای سازگاری در زمان مواجهه باعوامل فشارزا، وکترل رفتارهای مخرب از جمله پرخاشگری به منظور افزایش روابط میان فردی قوی فرا بگیرد و شناخت و پایش تنظیم شناختی هیجانات در پرخاشگری، می‌تواند روش جدیدی در مدیریت خشم محسوب شود، بنابراین به نظرمی‌رسدکه عوامل هیجانی می‌تواند به نوعی در تعديل پرخاشگری نقش داشته باشد و این مسئله بر اهمیت و ضرورت پژوهش حاضرمی‌افرازید. با توجه به مطلب مطرح شده سوال اساسی پژوهش حاضراین است که آیا الگوی مفهومی‌پژوهش که در آن پرخاشگری در دختران نوجوان براساس راهبردهای مثبت و منفی تنظیم شناختی هیجان پیش بینی می‌شود، از برآش مطلوبی برخوردار است؟

روش

پژوهش حاضر یک مطالعه توصیفی از نوع همبستگی (روش مدل‌یابی معادلات ساختاری) است. جامعه آماری شامل کلیه دانش-آموزان مشغول به تحصیل در مقطع متوسط دوم در دبیرستان‌های شهر تهران در سال تحصیلی ۱۳۹۴-۹۵ بودند که تعداد آن‌ها بر اساس گزارش پایگاه مدارس استان تهران در سال ۱۳۹۴، ۳۷۳۸۹ نفر بود. نمونه پژوهش شامل ۵۰۰ نفر از این دانشآموزان بود که به روش خوشبای چندمرحله‌ای انتخاب شدند. به این ترتیب که از مناطق شمال، جنوب، شرق، غرب و مرکز تهران، هر کدام یک مدرسه، و از هر مدرسه دو کلاس به صورت تصادفی انتخاب شدند. ملاک‌های ورود آزمودنی‌ها به نمونه پژوهشی عبارت بودند از: ۱- تحصیل در پایه دوم متوسطه. ۲- تحت سرپرستی بودن هردو والد در دوران کودکی و نوجوانی. و ۳- رضایت جهت شرکت در پژوهش. ملاک‌های خروج شامل ۱- دریافت روان درمانی و مشاوره. ۲- مصرف دارو، معلولیت جسمانی، و ۳- بیماری‌های مزمن دیگر بود. ابزارهای مورد استفاده در این پژوهش پرسشنامه پرخاشگری ابوالمعالی (۱۳۹۱) و تنظیم شناختی هیجان گارنفسکی و همکاران (۲۰۰۱) و برای تجزیه و تحلیل آن‌ها از روش مدل‌یابی معادلات ساختاری استفاده شد.

ابزار

پرسشنامه پرخاشگری.^۲ این پرسشنامه توسط ابوالمعالی (۱۳۹۱) ساخت و استاندارد سازی شده است. ۴۱۸ دانشجوی

¹. Azarian, Farokhzadian & Motaghī

² Aggression questionnare

دوره کارشناسی این پرسشنامه را تکمیل کردند. با استفاده از تحلیل عاملی اکتشافی با چرخش واریماکس^۱ عامل شناسایی شد. این عوامل شامل ۱. - پرخاشگری رفتاری-فعال - خصم‌مانه - وسیله‌ای (BAHI)^۲ (با گویه‌های ۴، ۱۰، ۱۱، ۱۳، ۱۴)، ۲- پرخاشگری عاطفی - واکنشی - خصم‌مانه (ARHI)^۳ (با گویه‌های ۵، ۱۸، ۱۹، ۲۰، ۲۹) ۴- پرخاشگری رفتاری-فعال-غیرکلامی پرخاشگری رفتاری - واکنشی - کلامی (BRV)^۴ (با گویه‌های ۶، ۱۲، ۲۶) ۵- پرخاشگری شناختی- خصم‌مانه - غیرکلامی (CHNV)^۵ (با گویه‌های ۲، ۷، ۸، ۹، ۲۸) در مجموع ۴۵/۸ درصد از واریانس کل آزمون توسط این ۵ عامل تبیین شد. این پرسشنامه دارای ۲۹ گویه است و نمره گذاری آن در طیف لیکرت ۵ درجه‌ای صورت می‌گیرد [به هیچ وجه در مورد من درست نیست (۰)، کمی در مورد من درست است (۱)، تاحدودی در مورد من درست است (۲)، در بیشتر موارد در مورد من درست است (۳)، کاملا در مورد من درست است (۴)]. روایی: به منظور برآورد روایی این پرسشنامه از آزمون‌های اضطراب کتل، فرم کوتاه مهارت‌های حل مساله اجتماعی (حل مساله سازگارانه و ناسازگارانه) و خرد آزمون پرخاشگری sc190 استفاده شد. و همبستگی نمره کل این پرسشنامه با آزمون اضطراب کتل، و حل مساله اجتماعی ناسازگارانه مثبت و معنادار و با حل مساله اجتماعی منفی و معنادار بود. اعتبار: ضریب باز آزمایی (پیرسون) برای پرسشنامه پرخاشگری ۰/۹۵ به دست آمد. پایایی کل آزمون و پایایی هر پنج عامل با استفاده از روش همسانی درونی نیز محاسبه شد که به شرح زیر است؛ رفتاری - فعل - خصم‌مانه ۰/۸۷۲، عاطفی - واکنشی - خصم‌مانه ۰/۸۵۲، رفتاری - واکنشی - کلامی ۰/۶۵۰، رفتاری - واکنشی - غیرکلامی ۰/۵۳۴، شناختی - غیرکلامی - خصم‌مانه ۰/۷۸۷، و کل مقیاس ۰/۹۱. همسانی درونی این پرسشنامه در پژوهش حاضربرای نمره کل پرسشنامه ۰/۹۳۱ بدست آمد.

پرسشنامه تنظیم شناختی هیجان. این پرسشنامه توسط گارنفسکی و همکاران (۲۰۰۱) تدوین شده است. و یک پرسشنامه چند بعدی و خودگزارشی است. که دارای ۳۶ ماده و ۹ خرده مقیاس است که برای افراد ۱۲ سال به بالا، افراد بمنجارد و هم جمعیت‌های بالینی جهت شناسایی راهبردهای مقابله‌ای شناختی افراد پس از تجربه کردن وقایع یا موقعیت‌های منفی استفاده می‌شود. گارنفسکی و همکاران (۲۰۰۱) راهبردهای مقابله‌ای هیجانی را به دو نوع راهبرد تقسیم کردند؛ راهبردهای انطباقی مانند تمرکز مثبت مجدد، تمرکز مجدد بر برنامه‌ریزی، ارزیابی مجدد مثبت، دیدگاه‌پذیری، و پذیرش، و راهبردهای غیرانطباقی مانند سرزنش خود، سرزنش دیگران، نشخوار فکری، و فاجعه‌سازی، تقسیم کردند. در این پژوهش هم از خرده مقیاس‌های انطباقی و هم از خرده مقیاس‌های غیر انطباقی استفاده شده است. نمره گذاری پرسشنامه در طیف لیکرت ۵ درجه‌ای (هرگز - اتا همیشه) صورت می‌گیرد.

روایی: رابطه بین راهبردهای مثبت تنظیم شناختی هیجان و افسردگی منفی و رابطه بین راهبردهای منفی تنظیم شناختی هیجان و افسردگی مثبت گزارش شده است (گارنفسکی و همکاران، ۲۰۰۱) که نشانگر روایی ملاکی هم‌مان آن است. حسنی (۲۰۱۰) با استفاده از روش تحلیل عاملی همین ۹ عامل را شناسایی و تأیید کرد و در مجموع این ۹ عامل توانستند

¹ Behavioral-Active-Holistic-Instrumental

² Affective-Reactive-Holistic

³ Behavioral-Reactive-Verbal

⁴ Behavioral-Reactive-Nonverbal

⁵ Cognitive-Holistic-Nonverbal

۰/۰۷۴ درصد از واریانس کل آزمون را تبیین کنند. اعتبار: در مطالعه دانیتز^۱ (۲۰۱۰؛ نقل از حسنی، ۲۰۱۰) آلفای کرونباخ این مقیاس ۰/۸۹ گزارش شده است. نسخه فارسی این پرسشنامه توسط حسنی (۲۰۱۰) هنجاریابی و پایایی مقیاس براساس همسانی درونی با دامنه آلفای کرونباخ ۰/۹۲ تا ۰/۷۶ گزارش شده است. سازندگان این پرسشنامه اعتبار آن را از طریق آلفای کرونباخ برای راهبردهای مثبت ۰/۹۱ و برای راهبردهای منفی ۰/۸۲ و کل پرسشنامه ۰/۹۳ محاسبه کردند (امین‌آبادی، دهقانی و خدایپناهی، ۱۳۹۰). همچنین درپژوهش حاضر ضرایب آلفای کرونباخ برای خرده مقیاس‌های سرزنش خود، سرزنش دیگران، نشخوار ذهنی، فاجعه پنداری، پذیرش، توجه مجدد به برنامه ریزی، توجه مجدد مثبت، بازارزیابی، اتخاذ دیدگاه به ترتیب، معادل ۰/۸۱۵، ۰/۸۶۸، ۰/۷۶۶، ۰/۶۸۳، ۰/۷۱۴، ۰/۶۹۴، ۰/۷۷۲، ۰/۷۶۷، ۰/۷۲۱، ۰/۷۷۲، ۰/۷۶۷، بدست آمد.

یافته‌ها

جدول ۱ میانگین، انحراف استاندارد راهبردهای تنظیم شناختی هیجان و پرخاشگری را نشان می‌دهد.

جدول ۱: میانگین، انحراف استاندارد تنظیم شناختی هیجان و پرخاشگری

میانگین	انحراف استاندارد
۲/۷۲	۱۲/۲۳
۳/۸۴	۱۹/۴۰
۳/۶۰	۱۳/۴۵
۳/۸۹	۱۱/۳۰
۳/۵۷	۱۳/۶۷
۳/۵۷	۱۴/۳۳
۳/۲۹	۱۲/۹۳
۳/۷۵	۱۳/۱۵
۳/۴۱	۱۳/۰۱
۱۷/۵۰	۶۶/۳۲
سرزنش خود	
سرزنش دیگران	
نشخوار ذهنی	
فاجعه آمیز پنداری	
پذیرش	
توجه مجدد به برنامه ریزی	
توجه مجدد مثبت	
باز ارزیابی	
اتخاذ دیدگاه	
پرخاشگری	

جدول ۱ میانگین و انحراف استاندارد متغیرهای پژوهش حاضر شامل راهبردهای تنظیم هیجان مثبت (پذیرش، توجه مجدد به برنامه ریزی، توجه مجدد مثبت، باز ارزیابی و اتخاذ دیدگاه)، راهبردهای تنظیم هیجان منفی (سرزنش خود، سرزنش دیگران، نشخوار ذهنی و فاجعه آمیز پنداری) و پرخاشگری را نشان می‌دهد. در ادامه جدول ۲ ضرایب همبستگی بین متغیرهای پژوهش را نشان می‌دهد.

جدول ۲: ضرایب ضرایب همبستگی بین راهبردهای تنظیم شناختی هیجان و پرخاشگری

۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	-	۱. سرزنش خود
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	۲. سرزنش دیگران
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	۳. نشخوار ذهنی
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	۴. فاجعه آمیز پنداری
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	۵. پذیرش
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	۶. توجه مجدد به برنامه ریزی
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	۷. توجه مجدد مثبت
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	۸. باز ارزیابی
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	۹. اتخاذ دیدگاه
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	۱۰. پرخاشگری
$p^{**} < 0/05$ و $p^* < 0/10$											

¹Daniz

همچنان که جدول فوق نشان می‌دهد، از بین راهبرهای تنظیم هیجانی، سرزنش خود، نشخوار ذهنی و فاجعه پنداری به صورت مثبت و در سطح معناداری $0/01$ با پرخاشگری همبسته است. همچنین راهبرهای توجه مجدد به برنامه ریزی، توجه مجدد مثبت و باز ارزیابی به صورت منفی و در سطح معناداری $0/01$ و راهبرد اتخاذ دیدگاه به صورت منفی و در سطح $0/05$ با پرخاشگری همبسته بودند.

پیش از تحلیل داده‌ها، مفروضه‌های نرمال بودن توزیع تک متغیری، همخطی بودن، همگنی واریانس‌ها، خطی بودن روابط بین متغیرها و نرمال بودن توزیع چند متغیری ارزیابی و ملاحظه شد که همه مفروضه‌ها در بین داده‌های پژوهش حاضر برقرار بوده و داده‌ها برای انجام تحلیل مدل یابی معادلات ساختاری آماده است.

پیش از تحلیل مدل ساختاری، مدل اندازه‌گیری پژوهش با استفاده از تحلیل عاملی تاییدی به کمک نسخه ۱۸ نرم افزار AMOS و برآورد بیشینه احتمال (ML) مورد ارزیابی قرار گرفت. در مدل اندازه‌گیری پژوهش حاضر چنان فرض شده است که متغیر مکنون راهبردهای منفی تنظیم شناختی به وسیله سرزنش خود، سرزنش دیگران، نشخوار ذهنی و فاجعه آمیز پنداری و متغیر مکنون راهبردهای مثبت تنظیم شناختی به وسیله پذیرش، توجه مجدد به برنامه ریزی، توجه مجدد مثبت، باز ارزیابی و اتخاذ دیدگاه سنجیده می‌شود. نتایج تحلیل عاملی تاییدی نشان داد که مدل اندازه‌گیری اولیه با داده‌های گردآوری شده برآش ندارد. به همین دلیل مدل اندازه‌گیری در چهار مرحله با ایجاد کوواریانس بین خطاهای نشانگرهای بازاری ارزیابی و اتخاذ دیدگاه (مرحله اول)، اتخاذ دیدگاه و پذیرش (مرحله دوم)، نشخوار ذهنی و ملامت خود (مرحله سوم) پذیرش و توجه مجدد به برنامه ریزی (مرحله چهارم) اصلاح و در نهایت شاخص‌های برآزندگی حاصل شد که از برآش مطلوب مدل اندازه‌گیری با داده‌های گردآوری شده حمایت می‌نمود. بدین صورت که شاخص‌های مجنوز کای نرم شده^۱ (χ^2/df) برابر $0/726$ ، شاخص برآزندگی^۲ (CFI) برابر با $0/971$ ، شاخص نکویی برآش^۳ (GFI) برابر با $0/966$ ، شاخص نکویی برآش تعديل شده^۴ (AGFI) برابر با $0/930$ و شاخص ریشه خطای میانگین مجددات تقریب^۵ (RMSEA) برابر با $0/074$ به دست آمد که همه آنها بیانگر برآش قابل قبول مدل اندازه‌گیری با داده‌های گردآوری شده بودند. جدول ۲ بارهای عاملی استاندارد، و سطح معناداری آنها را در سنجش دو متغیر مکنون راهبرهای تنظیم شناختی مثبت و راهبرهای تنظیم شناختی منفی نشان می‌دهد.

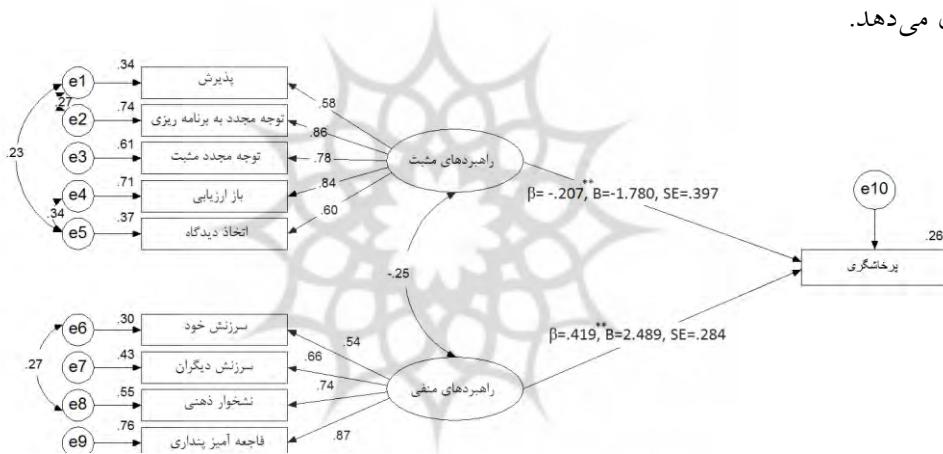
جدول ۳: پارامترهای مدل اندازه‌گیری پژوهش در تحلیل عاملی تاییدی

	بار عاملی استاندارد	خطای استاندارد نشده (B)	بار عاملی استاندارد
راهبردهای منفی - سرزنش خود	$0/529^{**}$	$0/060$	$0/730$
راهبردهای منفی - سرزنش دیگران	$0/626^{**}$	$0/062$	$0/772$
راهبردهای منفی - نشخوار ذهنی	$0/698^{**}$	$0/060$	$0/804$
راهبردهای منفی - فاجعه آمیز پنداری	$0/913^{**}$	1	
راهبردهای مثبت - پذیرش	$0/590^{**}$	$0/090$	$1/032$
راهبردهای مثبت - توجه مجدد به برنامه ریزی	$0/861^{**}$	$0/112$	$1/003$
راهبردهای مثبت - توجه مجدد مثبت	$0/780^{**}$	$0/097$	$1/749$
راهبردهای مثبت - باز ارزیابی	$0/845^{**}$	$0/096$	$1/052$
راهبردهای مثبت - اتخاذ دیدگاه	$0/608^{**}$		1

 $P^{**} < 0/01$ ¹- Normed chi Square²-Comparative fit index³-Goodness of fit index⁴-Adjusted Goodness of fit index⁵-Root Mean Square Error of Approximation

نکته: بارهای عاملی استاندار نشده نشانگرهای فاجعه آمیز پنداری و اتخاذ دیدگاه با عدد ۱ ثبت شده، بنابراین خطای استاندار آنها محاسبه نشده است.

جدول ۳ نشان می‌دهد که بارهای عاملی همه نشانگرها در سنجش متغیرهای مکنون بالاتر از ۰/۳۲ است. این مطلب از آن جهت مهم است که براساس دیدگاه تاباچینک و فیدل (۱۹۹۶؛ به نقل از میرز، گامست و گوارینو، ۲۰۰۶) بارعاملی کوچکتر از ۰/۳۲ بیانگر عدم توان کافی آن نشانگر در سنجش متغیر مکنون است. بنابراین می‌توان گفت همه نشانگرهای پژوهش حاضر از توان قابل قبول برای سنجش متغیرهای مکنون برخوردارند. پس از اطمینان از برازش مطلوب مدل اندازه‌گیری با داده‌های گردآوری شده، مدل ساختاری پژوهش (شکل ۱) با استفاده از روش مدل‌یابی معادلات ساختاری آزمون شد. شاخص‌های برازنده‌گی حاصل از آزمون مدل نشان داد که مدل ساختاری با داده‌های گردآوری شده برازش مطلوب دارد ($\chi^2 = ۱۰۶/۴۸۱$, $df = ۲۹$, $CFI = ۰/۹۶۴$, $GFI = ۰/۹۶۰$, $AGFI = ۰/۹۲۴$ و $RMSEA = ۰/۰۷۳$). شکل ۱ مدل ساختاری پژوهش در پیش‌بینی پرخاشگری براساس راهبردهای تنظیم شناختی هیجان را نشان می‌دهد.

شکل ۱: مدل ساختاری پژوهش در پیش‌بینی پرخاشگری براساس راهبردهای تنظیم شناختی هیجان

همچنان که در شکل ۱ ملاحظه می‌شود ضریب مسیر بین متغیر مکنون راهبردهای مثبت تنظیم شناختی هیجان و پرخاشگری منفی و در سطح $0/01$ معنادار است ($P < 0/01$, $\beta = -0/207$). در مقابل ضریب مسیر بین راهبردهای منفی تنظیم شناختی هیجان و پرخاشگری مثبت و در سطح $0/01$ معنادار است ($P < 0/01$, $\beta = 0/419$). این موضوع بیانگر آن است که راهبردهای منفی تنظیم شناختی هیجان به صورت مثبت و راهبردهای مثبت به صورت منفی پرخاشگری را پیش‌بینی می‌کند. گفتنی است همچنان که در شکل ۱ ملاحظه می‌شود محدود همبستگی‌های چندگانه (R^2) برای متغیر پرخاشگری برابر با $0/26$ است، این موضوع نشان می‌دهد که 26 درصد از واریانس پرخاشگری به واسطه راهبردهای مثبت و منفی تنظیم شناختی هیجان تبیین شده است.

بحث و نتیجه‌گیری

یافته‌های پژوهش نشان داد که الگوی تبیین پرخاشگری بر اساس راهبردهای مثبت و منفی تنظیم شناختی هیجان پرخاشگری را تبیین می‌کند. راهبردهای منفی تنظیم شناختی هیجان به صورت مثبت و راهبردهای مثبت تنظیم شناختی هیجان به صورت منفی پرخاشگری را پیش‌بینی می‌کند. یافته‌های حاصل از این پژوهش با یافته‌های حاصل

از پژوهش‌های رامر و همکاران(۲۰۱۷)؛ کمپاس و همکاران(۲۰۱۶)؛ آذربیان و همکاران(۲۰۱۷)؛ دوناهیو و همکاران(۲۰۱۴)؛ دنسون و همکاران(۲۰۱۱)؛ بووی(۲۰۱۰)؛ گویدباج و همکاران(۲۰۱۰)؛ ویلکاوسکی و همکاران(۲۰۱۰)؛ (حمیدی، آسوده نالکیاشری و اسفندیاری مهندی، ۱۳۹۶)؛ (بختیاری و همکاران، ۱۳۹۶)؛ (اسدی و همکاران، ۱۳۹۶) و (رحیمی، ۱۳۹۴) هم راستاست.

در تبیین این یافته‌ها می‌توان گفت: منظور از مهارت تنظیم هیجان این است که فرد بیاموزد چگونه عواطف و هیجانات خود را در موقعیت‌های گوناگون تشخیص دهد و آن را ابراز و مهار کند (گنگ و پالسون^۱، ۲۰۱۷).

در واقع مهارت تنظیم شناختی هیجان به فرد کمک می‌کند که، راهکارهای کنار آمدن به موقعیت‌های استرس زا و حوادث ناگوار را بپذیرد و نسبت به آن حوادث واکنشی‌هایی مناسب انجام دهد (مارکوئز، مونتیرو، کاناوارو و فونسکا^۲، ۲۰۱۸) در ارتباط با راهبردهای مثبت تنظیم هیجان، دیدگاه پذیری به تفکراتی گفته می‌شود که شدت وقایع را کم کرده و یا بر نسبی بودن آن هنگامی که با دیگر وقایع مقایسه می‌شود تاکید می‌کند. تمرکز مجدد بر برنامه‌ریزی به تفکرات مربوط به مراحلی که باید طی شود و چگونگی اداره کردن وقایع منفی گفته می‌شود. ارزیابی مجدد مثبت به تفکرات ایجاد معنای مثبت برای واقعه به عنوان رشد شخصیت گفته می‌شود (گارنسکی و همکاران، ۲۰۰۶). پذیرش سبب می‌شود که فرد نسبت به تجربه‌ها و تمايلات درونی خود گشوده باشد تا در تماس با آن تجربه‌هایی قرار بگیرد که احتمالاً ناخوشایند هستند (طاهری فر، فردوسی، موتابی، مظاہری، و فتنی، ۱۳۹۴). در راهبرد ارزیابی مجدد مثبت فرد در مواجه با شرایط ناگوار به تجارب ارزشمند ناشی از رویارویی با شرایط به وجود آمده می‌پردازد و تأکید بر سازنده بودن این شرایط دارد (گارنسکی و همکاران، ۲۰۰۱). پژوهشگران ارزیابی مجدد شناختی را به عنوان یک راهبرد انطباقی فرض می‌کنند و اعتقاد دارند از آنجایی که تأثیر مستقیمی بر ارزیابی‌ها می‌گذارد، افراد می‌توانند با بهره‌گیری از آن، واکنش هیجانی خود را به رویدادهای استرس‌زا جهت بهبود عملکرد تغییر دهند (شریفی باستان، یزدی و زهرایی، ۱۳۹۵). در یک جمع بندی هر یک از راهبردهای مثبت تنظیم هیجان بیشتر استفاده می‌کند همان‌طور که در تجربه‌های ایفا کنند، و افرادی که از راهبردهای مثبت تنظیم هیجان بیشتر استفاده می‌کنند هیجانات و احساسات خود را در هنگام مواجه شدن با چالشهای زندگی بهتر تنظیم نموده، و در نتیجه به کارگیری حل مسئله سازگارانه در برخورد با موقعیت آشفته ساز موقوفیت‌های بیشتری یافته و در این افراد کمتر شاهد رفتارهای مخرب از جمله پرخاشگری هستیم.

از طرف دیگر عدم تنظیم هیجان سبب افزایش اضطراب، تنبیدگی، خشم در موقعیت‌های استرس آور خواهد شد (پارکر، ساکلوفلسک و کفر^۳، ۲۰۱۶). راهبردهای منفی تنظیم هیجان هر یک به علت ماهیت ناسازگارانه خود منجر به تشدید هیجان‌های منفی می‌شوند. به عنوان مثال، (سلیگووسکی، راجرز و اورکات، ۲۰۱۶^۴) دریافتند که نشخوارفکری به دلیل تغییر منفعلانه آشфтگی به جای تغییر شکل فعل آن است. و در یک چرخه معموب نشخوار فکری منجر به عمیق تر شدن تفکر نارضایتمندانه از خود و خود سرزنش گری می‌شود و این به نوبه خود می‌تواند زمینه را برای انجام

¹ Gong,& Paulson

² Maques,Monteriro,Canvarro&Fonseca

³ Parker,Saklofske,&Keefer

⁴ Seligowski,Rogers,& Orcutt

رفتارهای پرخاشگرانه محسیا سازد. (مک لین و فوا^۱, ۲۰۱۷) سرزنش خود به تفکرات مربوط به مقصو دانستن خود از آنچه اتفاق افتاده است گفته می‌شود. افرادی که هیجان‌ها را به طور منفی و غیر قابل کنترل تجربه می‌کنند؛ احتمالاً منابع محدودی برای استفاده در شرایط پرتنش دارند (رزاق پور و حسین زاده، ۱۳۹۷) بنابراین به نظر می‌رسد استفاده از راهبردهای منفی تنظیم هیجان باعث وقوع مشکلاتی در بازداری تکانه‌های پرخاشگری و دسترسی ادراک شده محدود به راهبردهای منفی تنظیم هیجان می‌شود و درنتیجه دسترسی محدود، به راهبردهای موثر تنظیم شناختی هیجان فرد برای خاتمه دادن به حالت عاطفی منفی به رفتارهای پرخاشگرانه دست می‌زند. بنابراین آگاهی صحیح از هیجانات، ارزیابی صحیح در ارتباط با منشاء ناراحتی‌های هیجانی می‌تواند به کاهش رفتارهای پرخاشگرانه کمک کند. پژوهش حاضر در برگیرنده محدودیت‌هایی بود که می‌تواند راهنمایی پژوهش گران برای تحقیقات آتی باشد. ازانجایی که جمع آوری داده‌ها براساس مقیاس‌های خودگزارش دهی انجام شده این گزارش‌ها ممکن است به دلیل تعصب در پاسخ دهی مستعد تحریف باشند. بنابراین پیشنهاد می‌شود در پژوهش‌هایی از ابزارهای دیگر مانند مصاحبه ساختار یافته، جهت جمع آوری اطلاعات استفاده شود. همچنین پیشنهاد می‌گردد نهادها و مراکز آموزش و پرورش و مراکز مشاوره در بکاربردن استفاده از دانش آموزان از راهبردهای مثبت تنظیم هیجان برکاهش رفتارهای مخرب از جمله پرخاشگری، توجه ویژه‌ای داشته باشند.

منابع

- ابوالعالی، خدیجه. (۱۳۹۱). ساخت و استاندارد سازی پرسشنامه پرخاشگری. *فصلنامه روان‌شناسی*. (۱). صص: ۵-۲۴.
- امین آبادی، زهرا.، دهقانی، محسن.، و خدابنده‌ی، محمدکریم. (۱۳۹۰). بررسی ساختار عاملی و اعتباریابی پرسشنامه تنظیم شناختی هیجان. *مجله علوم رفتاری*. دوره ۵، شماره ۴، صص: ۳۶۵-۳۷۱.
- اسدی مجره، سامرہ. اکبری، بهمن. (۱۳۹۷). مدل ساختاری پرخاشگری براساس تنظیم هیجان، آلکسیتیمیا، تکانشگری و هیجان خواهی در دانشجویان. *مجله دانشگاه علوم پژوهشی سیزده*. دوره ۲۵، شماره ۶، صص: ۸۲۸-۸۱۹.
- بختیاری، مریم. تاشکه، مجتبی. بازانی، میثم. محمدی، سعید. (۱۳۹۶). همبستگی میان تنظیم شناختی هیجان و پرخاشگری. *مجله پژوهشی دانشگاه علوم پژوهشی شهریار بهشتی*. سال ۲۱، شماره ۵، صص: ۳۱۲-۳۰۵.
- حمدیدی، فریده. آسود‌های لکیاشری، زهرا. اسفندیاری، مهدیه. (۱۳۹۶). بررسی رابطه تنظیم شناختی هیجان و پرخاشگری دانشجویان. *نحوه‌ی کنگره ملی دانشجویی پژوهش‌های نوین در روان‌شناسی*. دانشگاه گیلان، دانشکده ادبیات و علوم انسانی.
- رحیمی، الهام. (۱۳۹۴). بررسی رابطه تنظیم شناختی هیجان و جرات ورزی با پرخاشگری. پایان نامه کارشناسی ارشد در دانشجویان دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی دانشگاه آزاد مرودشت.
- رزاق پور، مهدی. حسین زاده، علی اصغر. (۱۳۹۷). نقش میانجیگر راهبردهای تنظیم شناختی هیجانی در رابطه بین ویژگی‌های شخصیتی با نشانگان جسمانی سازی دانشجویان دختر. *فصلنامه روان‌شناسی کاربردی*. دوره ۱۳، شماره ۲(۵۰). صص: ۲۹۵-۳۱۶.
- شریفی باستان، فرنگیس.، یزدی، سیده منور.، زهرایی، شقایق. (۱۳۹۵). نقش راهبردهای تنظیم شناختی هیجان و عاطفه مثبت و منفی در پیش‌بینی تاب آوری زنان مبتلا به سرطان پستان. *فصلنامه روان پرستاری*. دوره ۴، شماره ۲، صص: ۴۹-۳۸.
- طاهری فر، زهرا، فردوسی، سیما.، موتایی، فرشته.، مظاہری، محمدعلی.، و فتحی، لadan. (۱۳۹۴). نقش واسطه‌ای نارسانی‌ی راهبردهای تنظیم هیجان در رابطه بین شدت هیجان منفی و انگیزش اینمی با نشانه‌های اضطراب فراگیر. *روان‌شناسی معاصر*. دوره ۲، شماره ۱۰، صص: ۶۶-۵۱.
- عبداللهی، محمدهادی. المدنی الحسینی، سید علی. (۱۳۹۵). بررسی و تعیین رابطه بین پس فکرهای نشخوارخشم و پرخاشگری نوجوانان. *فصلنامه مطالعات روان‌شناسی و علوم تربیتی*. شماره هشتم، پاییز ۱۳۹۵، صص: ۳۰-۱۵.
- Allen, J. J., & Anderson, C. A. (2017). Aggression and violence: Definitions and distinctions. *The Wiley handbook of*

^۱ Mclean,& Foa

- violence and aggression*, 1-14.
- Azarian, A., Farokhzadian, A. A., & Motaghi, Z. (2016). A study of the relationship between cognitive regulation of emotions and aggression in the female students of the first grade of high school in Rezvanshahr. *International Journal of Humanities and Cultural Studies (IJHCS)*, 1(1), 320-325.
- Bowie, B. H. (2010). Understanding the gender differences in pathways to social deviancy: Relational aggression and emotion regulation. *Archives of Psychiatric Nursing*, 24(1), 27-37.
- Berking, M., & Schwars, J. (2013). *The effect regulation training*. In: Gross, J., editor. *Handbook of Emotion Regulation*. New York: Guilford Press, 529-547.
- Compas, B. E., Jaser, S. S., Bettis, A. H., Watson, K. H., Gruhn, M. A., Dunbar, J. P., ... & Thigpen, J. C. (2017). Coping, emotion regulation, and psychopathology in childhood and adolescence: A meta-analysis and narrative review. *Psychological Bulletin*, 143(9), 939.
- Denson, T. F., Pedersen, W. C., Friese, M., Hahm, A., & Roberts, L. (2011). Understanding impulsive aggression: Angry rumination and reduced self-control capacity are mechanisms underlying the provocation-aggression relationship. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 37(6), 850-862.
- Duke, N. N., & Borowsky, I. W. (2015). Youth violence prevention and safety: opportunities for health care providers. *Pediatric Clinics*, 62(5), 1137-1158.
- Donahue, J. J., Goranson, A. C., McClure, K. S., & Van Male, L. M. (2014). Emotion dysregulation, negative affect, and aggression: A moderated, multiple mediator analysis. *Personality and Individual Differences*, 70, 23-28.
- Evans, S. C., Blossom, J. B., Canter, K. S., Poppert-Cordts, K., Kanine, R., Garcia, A., & Roberts, M. C. (2016). Self-reported emotion reactivity among early-adolescent girls: evidence for convergent and discriminant validity in an urban community sample. *Behavior therapy*, 47(3), 299-311.
- Garnefski, N., & Kraaij, V. (2006). Relationships between cognitive emotion regulation strategies and depressive symptoms: A comparative study of five specific samples. *Personality and Individual differences*, 40(8), 1659-1669.
- Garnefski, N., Kraaij, V., & Spinhoven, P. (2001). Negative life events, cognateemotion regulation and depression. *Personality and Individual Differences*, 30, 1311-1327.
- Gong, X., & Paulson, S. E. (2017). Effect of family affective environment on individuals' emotion regulation. *Personality and Individual Differences*, 117, 144-149.
- Guadagnoli, E., & Velicer, W. F. (1988). Relation of sample size to the stability of component patterns. *Psychological bulletin*, 103(2), 265.
- Hasani, J. (2010). The psychometric properties of the cognitive emotion regulation questionnaire (CERQ). *Journal of clinical psychology*, 24, 139-152.
- Izadpanah, S., Schumacher, M., Arens, E. A., Stopsack, M., Ulrich, I., Hansenne, M., ... & Barnow, S. (2016). Adolescent harm avoidance as a longitudinal predictor of maladaptive cognitive emotion regulation in adulthood: The mediating role of inhibitory control. *Journal of adolescence*, 52, 49-59.
- Marques, R., Monteiro, F., Canavarro, M. C., & Fonseca, A. (2018). The role of emotion regulation difficulties in the relationship between attachment representations and depressive and anxiety symptoms in the postpartum period. *Journal of affective disorders*, 238, 39-46.
- McLean, C. P., & Foa, E. B. (2017). Emotions and emotion regulation in posttraumatic stress disorder. *Current opinion in psychology*, 14, 72-77.
- Meyers, L. S., Gamst, G., & Guarino, A. J. (2016). *Applied multivariate research: Design and interpretation*. Sage publications.
- Parker, J. D., Saklofske, D. H., & Keefer, K. V. (2017). Giftedness and academic success in college and university: Why emotional intelligence matters. *Gifted Education International*, 33(2), 183-194.
- Quoidbach, J., Berry, E. V., Hansenne, M., & Mikolajczak, M. (2010). Positive emotion regulation and well-being: Comparing the impact of eight savoring and dampening strategies. *Personality and individual differences*, 49(5), 368-373.
- Romero, E., & Alonso, C. (2017). Callous-unemotional traits and the five factor model in adolescents. *Personality and Individual Differences*, 106, 268-274.
- Schäfer, J. Ö., Naumann, E., Holmes, E. A., Tuschen-Caffier, B., & Samson, A. C. (2017). Emotion regulation strategies in depressive and anxiety symptoms in youth: A meta-analytic review. *Journal of youth and adolescence*, 46(2), 261-276.
- Seligowski, A. V., Rogers, A. P., & Orcutt, H. K. (2016). Relations among emotion regulation and DSM-5 symptom clusters of PTSD. *Personality and Individual Differences*, 92, 104-108.
- Shaw, P., Stringaris, A., Nigg, J., & Leibenluft, E. (2014). Emotion dysregulation in attention deficit hyperactivity disorder. *American Journal of Psychiatry*, 171(3), 276-293.
- Wilkowski, B. M., & Robinson, M. D. (2010). The anatomy of anger: An integrative cognitive model of trait anger and reactive aggression. *Journal of personality*, 78(1), 9-38.